

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Právo na informace
Autor: Ivana Jérlingová
Autor posudku: JUDr. Milan Podhrázký, Ph.D.

---

1. Zadání a cíl práce:

Téma zvolené diplomantkou, tedy právo na informace, lze již v současnosti bezpochyby považovat za zcela standardní předmět zájmu studentů v případě jejich úvah o volbě tématu diplomových prací. V tomto ohledu je otázkou, nakolik je takto obecně vymezené téma s ohledem na dynamický vývoj právní vědy i praxe v dané oblasti i nadále vhodné pro samostatné zpracování do podoby diplomové práce, případně zda již přeci jen nenazrál čas i na jistou míru specializace na vybrané aspekty dané problematiky (samozřejmě nejen pro účely témat diplomových prací). V rámci velmi stručného úvodu posuzované práce čtenář v podstatě nedostává možnost jakkoliv blíže seznat cíle autorky, kterých bych chtěla v rámci práce dosáhnout (snad jen vyjma odkazu na velmi obecné konstatování, že nejdůležitějším důvodem, proč prosazovat právo na informace, je boj s korupcí). Nepřímo ovšem odpovídající cíle autorky vyplývají z bohatšího závěru i shrnutí práce, a proto i přes výše uvedené je třeba považovat zadání práce i cíle autorky za přiměřené vzhledem k požadavkům na daný druh práce kladeným.

2. Obsahové zpracování práce (včetně systematického uspořádání, proporcionality a práce s právní úpravou, odbornou literaturou a judikaturou):

Posuzovaná diplomová práce se vedle svého úvodu (kapitola 1), závěru (kapitola 7) a cizojazyčného resumé člení na dalších 5 samostatných kapitol, které jsou dále strukturovány. Na „Vymezení problematiky“ (kapitola 2, str. 5 - 10), v rámci něhož se autorka věnuje základním pojmům souvisejícím s právem na informace, následuje část zabývající se východisky historickými, ústavními i „zakotvením v mezinárodním právu“ (kapitola 3, str. 11 - 21). Poté následuje rozsáhlá část věnovaná „rozboru zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím“ (kapitola 4, str. 22 - 41) a v samostatné kapitole se potom autorka věnuje rozhodovací činnosti soudů v oblasti práva na informace (kapitola 5, str. 42 - 54). Čtenář pak není ochuzen ani o stručné srovnání s rozličnými zahraničními úpravami (kapitola 6, str. 55 - 70). Nedílnou součástí práce jsou pak též zajímavé přílohy (jednak text věnující se pojmu informace z hlediska matematiky a informatiky, a jednak podklady autorky týkající se její konkrétní žádosti o informace, o níž v rámci posuzované práci taktéž pojednává).

Za stěžejní lze z hlediska obsahu předkládané diplomové práce považovat především kapitoly čtvrtou a pátou, čemuž do určité míry odpovídá i jejich rozsah. V kapitole čtvrté, v níž se autorka zabývá rozбором zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, může čtenář získat komplexní přehled o uvedeném právním předpisu, a to popisem legislativních komplikací při jeho vzniku počínaje, přes popis hmotněprávních ustanovení zákona (subjekty, základní pojmy, omezení práva na informace), procesními aspekty svobodného přístupu k informacím pak konče. Nastíněný komplexní přístup je samozřejmě nutno ocenit, neboť z práce činí jednotný celek s logickou strukturou. Na druhou stranu si však lze podle mého názoru důvodně klást otázku, zda by práci spíše neprospělo, pokud by popis některých ustanovení daného zákona byl zkrácen ve prospěch podrobnějšího popisu toliko vybraných aspektů. Tento metodologický postup autorka ostatně zvolila v části páté věnované soudní judikatuře v inkriminované oblasti. Po stručném upozornění na vybrané judikáty Evropského

soudu pro lidská práva (resp. Soudního dvora EU) se práce podrobněji zabývá již jen vybranými konkrétními rozhodnutími domácích soudů. Byť kritéria výběru takových rozhodnutí jsou jen velmi obecně naznačena, a čtenář tak nemá příliš možností zjistit, co vedlo autorku k výběru právě těchto rozhodnutí, znamenal omezený výběr popisovaných rozhodnutí možnost pro autorku je nejen blíže popsat, ale současně připojit své vlastní úvahy na některé sporné aspekty uvedených judikátů. Největšího prostoru se v práci dostává sporu, na jehož pozadí došlo k výraznému názorovému střetu mezi Nejvyšším správním soudem a Ústavním soudem (informace o členství soudců v KSČ), ovšem autorka se vedle toho neopomněla zabývat mimo jiné ani mediálně velmi sledovanou kauzou přístupu k informacím o odměnách veřejných zaměstnanců. V části šesté (srovnání se zahraničními úpravami) pak autorka opět volí metodu popisu spíše komplexního, kdy zpracovává úpravu práva na informace v podstatě z celosvětového hlediska (včetně USA a zmínek o úpravě v Asii i v Africe). Pochybnosti oponenta o vhodnosti zvoleného postupu vznesené již ke kapitole čtvrté by tak v tomto případě bylo možno zopakovat.

Jinak ovšem autorkou zvolený postup, tedy popis dané problematiky od obecných východisek a základních pojmů, přes historické a ústavní vymezení, až k popisu konkrétní právní úpravy, soudní judikatury včetně stručného srovnání se zahraničními úpravami, je třeba považovat za zcela logický a pro tento typ práce vhodně využitý. Lze tedy dojít k závěru, že obsahové zpracování předložené práce je odpovídající a že se autorce podařilo téma metodologicky řádně pojmout.

Z hlediska práce s prameny je třeba především hodnotit kladně bohaté využití soudní judikatury (zejména Nejvyššího správního soudu) a práci s internetovými zdroji. Drobným negativem v souvislosti s využitím pramenů je především skutečnost, že autorka příliš nereflexuje existující články uveřejněné v odborných právnických periodících, které by nepochybně vzhledem ke zvolenému tématu byly obohacením práce. Byť popularita i význam internetových zdrojů včetně odborně zaměřených blogů (zejm. „Jiné právo“) i nadále dynamicky roste, stále podle mého názoru jakožto zdroj odborného textu významu statí publikovaných v odborných časopisech (zejm. recenzovaných) ani zdaleka nedosahují.

3. Formální úroveň práce (včetně práce s citacemi a poznámkovým aparátem):

Přihlédneme-li k formálním náležitostem, je práce v zásadě zpracována řádně a v souladu se stanovenými požadavky. Práce sice obsahuje drobné terminologické nedostatky (v právním slova smyslu), ty ovšem nejsou nijak zásadního rázu (např. záměna Nejvyššího a Nejvyššího správního soudu na str. 25). Stejně tak práce není zcela prosta drobných překlepů; ty se ovšem naštěstí vyskytují jen výjimečně (viz např. str. 75 – konference pořádaná veřejným ochráncem práv jistě nebyla věnována otázkám dobrých zpráv ale principu dobré správy). Ani z hlediska stylistického není nutno mít k práci zásadnější výhrady; autorka současně odpovídajícím způsobem pracuje s poznámkovým aparátem. Upozornit je ovšem nutno na ne zcela přesný způsob odkazování na soudní judikaturu, právní předpisy i na jediný v práci užitý text z odborného právního časopisu (uvedené přiměřeně platí i pro seznam použité literatury a zdrojů na str. 74 a násl.).

4. Celkové hodnocení práce (včetně naplnění zadání a cíle práce):

Jak již bylo výše uvedeno, k předkládané práci lze sice mít drobné výhrady, a to jak z hlediska formy, tak z hlediska jejího obsahu, přesto je možno konstatovat, že je zpracována řádně, odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce, přičemž základní cíle práce a zadání tématu byly naplněny. Velmi kladně je třeba hodnotit především jak originální přístup autorky s jakým ke psaní textu v některých ohledech přistoupila (pojem informace z hlediska matematiky či aplikace vlastní zkušenosti při podání žádosti o informace), tak kupříkladu i vlastní závěry autorky, která neváhala čtenáře seznámit se svým detailním pohledem na některé konkrétní sporné aspekty dané problematiky (zejména u popisované judikatury).

5. Doporučení práce k obhajobě (zda se práce doporučuje či nedoporučuje k obhajobě):

Předloženou diplomovou práci lze dle mého soudu k obhajobě nepochybně doporučit, přičemž s ohledem na výše nastíněné drobné nedostatky navrhuji její hodnocení známkou velmi dobře s tím, že v rámci samotného výsledného hodnocení samozřejmě bude nezbytné zohlednit podobu ústní obhajoby práce ze strany autorky, při které může autorka přesvědčit zkušební komisi případně i o lepším hodnocení.

6. Otázky a připomínky doporučené k rozpravě při obhajobě:

V rámci ústní obhajoby by se autorka měla vypořádat s výtkami obsaženými v tomto posudku a samozřejmě by měla být schopna zodpovědět otázky vzešlé z diskuse před zkušební komisí. Z její obhajoby by také mělo být zřejmé, že závěry učiněné v práci v písemné podobě je schopna přehledně a srozumitelně formulovat též ústně.

Jako případná témata k diskusi u ústní obhajoby navrhuji:

1) Vysvětlení specifik rozhodovací činnosti správních soudů podle § 16 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb.

2) Vývoj nazírání judikatury NSS a Ústavního soudu na veřejné instituce (ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb.)

V Plzni dne 4. 5. 2012

Milan Podhrázký